

University of Groningen

Direct composite versus glass-ceramic endocrowns for mechanically compromised molar teeth

de Kuijper, Maurits

DOI:
[10.33612/diss.181451481](https://doi.org/10.33612/diss.181451481)

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2021

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
de Kuijper, M. (2021). *Direct composite versus glass-ceramic endocrowns for mechanically compromised molar teeth*. University of Groningen. <https://doi.org/10.33612/diss.181451481>

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Dankwoord

Dit proefschrift was er nooit gekomen wanneer ik niet de steun had gehad van vele dierbare mensen. Graag wil ik dan ook iedereen bedanken die, direct of indirect, hebben bijgedragen aan de totstandkoming van dit proefschrift.

Allereerst: enorm veel dank aan de patiënten voor hun deelname aan de klinische studies. Deze deelname is essentieel om de tandheelkundige zorg naar een hoger plan te tillen. Dank hiervoor!

Mijn dank gaat ook uit naar de Stichting Bevordering Tandheelkundige Kennis van het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde. Dankzij de onderzoeksbeurs heeft mijn promotietraject werkelijkheid kunnen worden!

Prof.dr. M.S. Cune, hooggeachte eerste promotor, beste Marco (M1), jouw ongelooflijke geduld, vindingrijkheid en doorzettingsvermogen hebben mij enorm gesteund. Dankzij de inspanningen van jou en M3 kon ik uiteindelijk een volwaardige promotieplek krijgen. Je bent een drijvende, stille kracht achter het onderzoek en onderwijs binnen onze opleiding. Door jouw inzet hebben we een waanzinnig kader voor de overdracht van kennis aan onze talentvolle studenten. Je verbindt en zorgt goed voor de mensen om je heen. Je hebt er zelfs voor gezorgd dat Emmanuelle en ik een (heel mooi) dak boven ons hoofd hebben! Ik prijs me gelukkig dat jij aan mijn zijde stond tijdens dit project.

Prof.dr. M. Özcan, hooggeachte tweede promotor, beste Mutlu, het is een eer dat je mij op afstand wilde helpen met het schrijven. Ik sta versteld van je vermogen om in korte tijd tot de kern van het onderzoek te komen en kan alleen maar hopen dat ik in de toekomst zo snel kan schakelen. Bedankt dat je de rust vond om mij te helpen in het schrijfproces.

Dr. M.M.M. Gresnigt, zeergeleerde copromotor, beste Marco (M3), het is bijna acht jaar geleden dat ik begon met mijn scriptie onder jouw begeleiding. Na mijn afstuderen heb je samen met M1 mijn aanstelling rond gekregen. De combinatie tussen de praktijk en het onderzoek is jou op het lijf geschreven. Je bent gedreven, een keiharde werker, maakt waanzinnig mooi werk en je probeert de opleiding naar een hoger niveau te tillen. Dank voor je inspiratie en begeleiding van de afgelopen jaren!

Hooggeleerde prof.dr. L.A.M. Marks, prof.dr. H.J.A. Meijer, prof.dr. M. Peumans, leden van de beoordelingscommissie, bedankt voor de bereidheid en de tijd die jullie hebben gestoken in het beoordelen van het manuscript.

Geachte prof.dr. L.A.M. Marks, prof.dr. L.W.M. van der Sluis en drs. H.J. Lohr, beste Luc, Luc en Henri, hartelijk dank voor de kans die ik heb gekregen om mijn promotietraject bij het Centrum voor Tandheelkunde en Mondzorgkunde te doorlopen.

Beste drs. E.W. Meisberger en zeergeleerde dr. C.R.G. van den Breemer, lieve paranimfen, beste Eric en Carline, wat is het fijn om met jullie deze periode af te sluiten! Vanaf het begin zijn jullie erbij betrokken geweest. Lieve Eric, al tijdens mijn studententijd werd ik geïnspireerd door jouw liefde voor de mondzorg. Mede dankzij jou kwamen we op het onderwerp van het proefschrift. Wie had ooit gedacht dat we collega's zouden worden op de onderwijskliniek en het Martiniziekenhuis (jij waarschijnlijk wel)! Lieve Carline, we begonnen aan één bureau als de benjamins. Wat fijn dat ik tijdens jouw promotie aan jouw zijde mocht staan en dat je ditzelfde nu voor mij wilt doen. Je hebt je enorm ontwikkeld de afgelopen jaren. Je hebt meer in je mars dan je soms zelf denkt: jouw eerlijkheid en humor maken je een goede docente. Het is dan ook jammer dat we straks niet meer op zaal staan samen. We blijven elkaar gelukkig nog zien en ik hoop dat we samen nog wat publicaties kunnen schrijven!

Beste studenten, Marianne, Djenice, Youp, Tobias, Amarins, Cathleen, Jantien, Joyce, Pascale en Elise, inmiddels is een groot deel van jullie al afgestudeerd en collega. Jullie inspanningen voor het onderzoek en daarmee dit proefschrift waren onmisbaar. Ik heb genoten van de samenwerking en om al spelenderwijs met jullie het onderzoek te verkennen.

Lieve kamergenoten van 3216-205, beste Dik, Frits, Ulf, Eric en Carline (en stiekem ook een beetje Christiaan), wat een heerlijke werkplek hebben we samen op de kamer. We zijn, net als de kamerplant, de afgelopen jaren naar elkaar toegegroeid en ik hoop dat er nog vele kurken in het plafond blijven steken als aandenken. Beste Dik, jouw vermogen om de menselijke geest te doorgronden is waanzinnig en helpt niet alleen studenten, maar ook collega's verder binnen en buiten de kliniek. Beste Frits, je bent één brok gezelligheid en hartelijkheid. Vele namiddagen hebben we al doorgebracht op het terras of aan tafel. Beste Ulf, je bent altijd een voorvechter van de digitalisering geweest. Het is dan ook mooi om te zien dat, ondanks je verhuizing naar de Heimat, je nog steeds verbonden blijft en het scannen op zaal wordt omarmd. Beste Christiaan, je bent enorm betrokken in al jouw rollen bij de opleiding en het is fijn om bij iemand terecht te kunnen met dit overzicht. Dank voor je hulp tijdens de vraagstukken binnen het klinisch onderwijs!

Beste Restauratieve Rakkers, beste Hans, Sjoerd, Dick, Riemer, Berend, Jochem, Montijn en Phillip. Beste Hans, je roept al jaren dat de endokroon een fantastische behandeloptie is voor onze patiënten. Jouw energie, gedrevenheid en passie voor het vak zijn inspirerend. Dank voor de kansen die je me tot nu toe hebt gegeven en onze week in Madonna was prachtig! Beste Sjoerd, een man die van beelden maken en bewonderen houdt laat zich lastig in woorden vatten. Jouw analogieën en uitspraken galmen nog steeds door het gebouw. Dank voor het geloof in en de openheid naar jouw jonge collega's, waaronder ikzelf! Barstensvol energie maak jij je al jaren hard voor de jonge garde. Waanzinnig, om je eigen woorden te gebruiken. Beste Dick, ook jij maakt je altijd hard voor de jonge garde en roept dat zij vele malen betere tandartsen zullen worden dan dat jij ooit was. Toch

ben je wellicht wat te bescheiden. Want al jaren leveren we vaardige collega's af, mede dankzij jou. Beste Riemer, je bent een topclinicus en docent met een helikopterview. Je hebt de afgelopen jaren de rust en het overzicht bewaard binnen Fixed, dank hiervoor. Beste Berend, jouw hulp in de digitale vraagstukken was onmisbaar. Ik hoop dat we in de toekomst weer van je talenten gebruik kunnen maken. Beste Jochem, Montijn en Phillip, wat fijn om weer wat jonge gasten te hebben die de opleiding komen versterken! Hopelijk zet deze trend zich door. Jullie creatieve oplossingen en gezelligheid komen het team ten goede en ik kijk uit naar onze verdere samenwerking en borrels.

Beste collega-docenten, beste Jan, Edzard, André, Nelie, Hans, Alexander, Rolf, Wim, Charlotte, Albert, Lynka, Linda en Dien. Dank voor de gezelligheid tijdens de vele (vaak door Frits geïnitieerde) borrels. Het is fijn om met jullie van gedachten te wisselen over het docentschap. Ik kijk weer uit naar de periode dat we het mondkapje ook na het werk kunnen afzetten.

Ook een speciaal woord van dank voor dr. A. Kunnen, beste Alina, wat fijn dat jij de rol als Research Coördinator hebt vormgegeven de afgelopen jaren. Dankzij jouw inzet hebben we de klinische studies geformaliseerd en is er meer orde in de veelvoud aan regels waaraan mensgebonden onderzoek gebonden is. Dank daarvoor.

Beste zaalassistenten, beste Gea, Esther, Grietje, Thea, Linda P., Linda E., Janneke, Tineke en Marina, dank voor de hulp aan de stoel en het afhandelen van de logistieke zaken in het kader van mijn onderzoek.

Beste Patrick, Alette, Bernd, Rudi en Ingrid, dank voor jullie tandtechnische samenwerking en jullie maatwerk tijdens de verschillende onderzoeken. Het contact is altijd laagdrempelig geweest en jullie aanwezigheid in het gebouw zorgt ervoor dat studenten meer inzicht krijgen in het tandtechnische proces.

Beste James Huddleston Slater en Kasper Veenstra, hartelijk dank voor jullie verwijzingen in het kader van mijn klinische studie. Dank voor het vertrouwen!

Beste collega's van Mondzorgcentrum Winschoten, beste Arie, Yvonne, Arthur, Erik, Jorn, Krista, Laurens, Carlyn, Janna, Alienke, Denise, Floor, Henriëtte, Hester, Hinriëtta, Joriena, Kim, Leonita, Lotte, Moniek, Saskia, Theresa, Alke en Chan (en toch ook Monique, Jolanda, Marloes en Dian). Via Eric Meisberger werd ik na mijn afstuderen getipt om eens bij jullie te gaan kijken. Samen met Roelof begon ik bij jullie en inmiddels zijn we zeven jaar verder. Ik heb enorm veel kunnen leren dankzij de setting waarin ik met jullie werkzaam mag zijn. Beste Arie, Yvonne en Arthur: hart voor de patiënt staat in jullie visie centraal en het is dan ook mooi dat we een regiofunctie kunnen vervullen, zeker nu we ook meerdere disciplines onder één dak hebben. Het is bewonderenswaardig dat de praktijk de afgelopen jaren zoveel positieve ontwikkelingen heeft doorgemaakt en ook nog eens betrokken is bij de

diverse opleidingen en onderzoek. Yvonne, bedankt voor de evaluaties in het kader van de klinische studie. Het hele team: dank voor de samenwerking!

Beste collega's van het Martiniziekenhuis, beste Anniek, Chris, Gerieke, Grace, Eric M., Eric S., Hilde, Inge, Marco, Miriam, Sylvia, Ted, Thea, Myriam, Sandra, Anita, Annie, Carla, Esther, Feika, Gladien, Harma, Louise, Marjolein, Michelle, Monique, Patricia en Rita. Al in mijn studententijd was ik regelmatig op het CBT te vinden en ik vind het dan ook bijzonder dat mijn lang gekoesterde wens om jullie team te komen versterken is uitgekomen. De zorg voor de bijzondere patiëntengroepen en uitdagende tandheelkundige puzzels is bij jullie in goede handen en ik leer enorm veel. Dank voor deze samenwerking!

Beste heren van J.C. Phalanx, beste Arend-Jan, Arno, Elko, Floris, Jan-Binne, Maarten, Menko, Timme en Wilco. De afgelopen jaren kwamen we erachter dat we toch altijd jonger blijven dan onze leeftijd zou doen vermoeden. Alhoewel we de schijn goed ophouden en allemaal onze eigen weg vinden, is het heerlijk om even terug te gaan naar de tijden van weleer. We zijn gevormd door de clubdrama's, de legendarische 21-diner cadeaus, de vakanties en de meerdere keren dat het avondeten in de gootsteen belandde tijdens het afgieten. Komende jaren kijk ik ernaar uit om jullie verdere ontwikkelingen te volgen! Sorry JB, nu ben je niet de niet meer als enige hooggeleid. Daarom extra veel dank voor het altruïstisch lezen van een aantal van deze hoofdstukken. Heren, dank voor de vele jaren vriendschap!

Beste heeren der G.S.H.D. / G.E.H.D. Panta Rhei. De lijst is eindig, maar te lang om op te nemen in het proefschrift. Gelukkig heeft de Abactiaal-Directeur de administratie altijd op orde en kan de lezer bij hem terecht voor een volledig overzicht. Heeren, de ontwikkeling van jongen naar Echte Heer was zonder jullie niet gelukt. Het was een heerlijke creatieve speelvijver en ik heb veel aan jullie gehad. Dank voor alle wijze levenslessen, de vorming van mijn creativiteit, inzet en doorzettingsvermogen. Deze hebben me niet alleen geholpen in mijn promotietraject, maar ook vooral daarbuiten. Ik kijk uit naar de vele discussies die nog gaan volgen, de terechtwijzingen op mijn tekortkomingen in zinsopbouw, interpunctie en spelfouten in dit proefschrift.

Beste bestuursgenoten van het tiende bestuur der T.M.F.V. Archigenes, lieve Marianne, Ingrid, Monique, Freek en Kamle. Onze bestuurstijd was briljant en heeft ons geleerd dat we tot meer in staat zijn dan we soms mentaal en fysiek hadden verwacht. Ik kijk met veel plezier (en weemoed) terug op deze periode. Van wie is de gekste in Villa Volonté tot de vele constitutieborrels die we hebben afgelopen om de vereniging op de kaart te zetten. Het was me een eer en een waar genoegen!

Beste Roelof, sinds onze studententijd zijn we praktisch onafscheidelijk geweest. Tutorgroep, kliniekpartners en later collega's bij Mondzorgcentrum Winschoten. Ik vind het mooi om te zien dat je jezelf zo blijft ontwikkelen, o.a. binnen de KNMT. Recent heb

je de stap hebt durven maken naar de eigen praktijk. Mooi (Mondzorg)! Dank voor je jaren vriendschap!

Beste Jorik, we kennen elkaar al jaren. Tennissen, ravotten en tekenen waren de passies die we deelden. Jij bent wat sportiever dan ik geweest de afgelopen jaren. De reizen naar Praag en Madrid waren fantastisch. Ik vind het bijzonder dat we na zoveel jaren nog steeds contact houden en hoop dat we elkaar ook in de nieuwe levensfase(n) op de voet blijven volgen.

Beste Yori, Henry, Jelle, Ivar en Pieter. Gortdroge humor, harde grappen en vooral jezelf niet zo serieus nemen. Een perfecte combinatie die al menig editie van de Bonding heeft gevuld. En met dr. Y. Ong heeft dit zelfs geleid tot een mooi artikel! Ik hoop dat we dit de komende jaren zullen vasthouden. Dank!

Beste NZ/Afro-crew, lieve Mark en Anouk, wat een mooie reizen hebben we al samen gemaakt! Legendarische momenten in ons huisje op wielen, de fantastische ferrytocht met deinende golven (niet alleen van zeewater), wild kamperen en raften (Anouk kon weer eens niet stilzitten). Ik hoop dat we de komende jaren dit nog een keer kunnen herhalen. Dank voor deze mooie herinneringen! Dank dr. Laske voor je interesse in mijn proefschrift. Ik hoop dat we in de toekomst nog een paar publicaties samen eruit knallen!

Lieve familie Van de Loo en familie De Kuijper. In het Maison du Théâtre bij grootvader en grootmoeder en bonpapa en bonmi konden alle kleinkinderen, neven en nichten zich naar hartenlust ontwikkelen in allerlei disciplines. Dank voor jullie interesse en steun de afgelopen jaren.

Lieve pap en mam, Doménique en Bart. Lieve pap, mam en Do, jullie hebben me altijd gesteund in mijn ontwikkeling. Woorden schieten hiervoor tekort. Lieve mam en pap, dankzij jullie heeft het leven me vele kansen geboden en daar ben ik jullie dankbaar voor. Nu mogen jullie lekker gaan genieten in de rol van grootouders! Lieve Do en Bart, wat bijzonder dat kleine Elina er nu is! Ik kan niet wachten om de onverantwoordelijke dingen te ondernemen die ik in mijn rol als oom uiteraard moet vervullen.

Lieve Emmanuelle, mijn laatste woorden van dit proefschrift zijn natuurlijk gereserveerd voor jou. Samen met mij ben je het avontuur in het hoge noorden aangegaan en ik ben enorm gelukkig met jou aan mijn zijde. Je herinnert me er aan dat het leven in heel veel aspecten mooi is en dankzij jou heb ik al veel plekken in wereld mogen ontdekken (alhoewel het voor jou nooit genoeg zal zijn). Dank voor je engelengeduld, je compassie en je warmte. Je creativiteit, attentie en drang om altijd alles in folie met confetti in te pakken zijn vertederend. Tijdens het schrijven, is ons dochtertje nog niet geboren. Maar wat kijk ik ernaar uit om haar te leren kennen! Ze is vast net zo schattig als haar moeder. Ik kijk uit naar dit nieuwe hoofdstuk in ons leven. Hou van je!